

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 290.

Telefonska številka 65.

Celje, v pondeljek, dne 20. decembra 1909.

Čekoval račun 48.817.

Leto I.

Versko vprašanje na slovanskem jugu.

V prvi številki na novo izhajajočega belgrajskega lista „Slovanski jug“, ki ima po lepem dr. Markovičevem uvodniku namen pripravljati kulturno in gospodarsko zblizanje Jugoslovancev, čitamo sledeča zanimiva izvajanja o „veri in narodnosti“: Jedna največjih in najtežje premagljivih ovir za sporazum med nami Jugoslovani je razlika v veri. Mi stojimo ravno v sredi med tremi svetovnimi veroizpovedanji: med katoličanstvom, pravoslavljem in mohamedanstvom. Ta tri veroizpovedanja so si podvrгла vsako jedno jugoslovansko pleme in nas raztrgala, tako da smo dolga stoletja živeli vsak sam za se. Dolgo, dolgo se vsled te ločitve, ki so jo pa povzročili tujci, nismo zavedali svoje sorodnosti in skupnosti gospodarskih in kulturnih interesov, da nasprotovale in naravnost ovirale smo drug drugega v razvoju.

Vsakomur, kdor si je pridobil le nekoliko glebokejšo izobrazbo, je jasno, da se narodnost nikakor ne more in ne sme mešati v vero, da ta dva pojma nista drug od drugega odvisna. Ali poleg tega pa ve dandanes tudi vsak naobraženec pri nas, da se na našem jugu dandanes ne v našem, pač pa v interesu naših tlačiteljev in gospodarjev, ta dva pojma mešata, da je razlika v veri še danes jeden najvišjih zidov, ki nas ločijo in branijo, da bi se pri nas naselila v kulturnih in gospodarskih vprašanjih in udomačila bratska sloga, ki bi jamčila za skupno delo, a ki bi nas jačila tudi pri odporu proti skupnim sovragom.

Vsled tega, da se na slovanskem jugu križajo interesi treh velikih religij, opazamo duhovnike vseh treh veroizpovedanj v prvih vrstah pri medsebojni borbi; od tod je došlo, da se je vzelo na pr. v Bosni in Hercegovini za podlago bodočega ustavnega življenja — veroizpovedanje. To, kar se mora v vsaki kulturni državi in pošteno upravi popolnoma izključiti iz političnega življenja, ker so vere, naravno, nepomirljive druga proti drugi, so vzeli v Bosni in Hercegovini za osnovo celega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Če kje, potem se v tem slučaju prav javno kaže namera naših protivnikov.

Že navedeno kaže, da bode treba kar najdoslednejše izločevati iz našega skupnega dela za čim večje približanje Jugoslovancev vsa verska vprašanja. Povsod in vselej bode treba ljudi poučevati, da se pojm narodnosti nikakor ne sme mešati s pojmom o veri. Ako bomo izločevali vero, bomo tem lažje našli ono, kar nas veže; širila pa se bode tem potom tudi sama po sebi verska prizanesljivost in spoštovanje posameznih kultov. Zaradi tega se moramo truditi, da dosežemo medsebojno udeležbo pri različnih verskih proslavah in svečanostih, da se bode na ta način pokazalo tudi na zunan,

da nas veže vse južne Slované močnejše bratsko narodno edinstvo ko pa nas razdvajajo razlike v veri.

Dunajsko pismo.

Na Dunaju, 19. dec.

86 urna seja državnega zbora končana. — Krek-Kramářev predlog sprejet. — Nemški blok razbit. — Češki in nemški glasovi. — Iz Zveze južnih Slovanov. — Dvourni uloga dr. Šusteršiča. — Pisava „Slovenčeva“ in Narodna zveza.

Včeraj je bil pozno v noči po 86 urni trajni seji državnega zbora sprejet po meritorni debati Krek-Kramářev predlog za spremembo poslovnika. Nujnost se mu je priznala s 315 proti 91 glasom (nemški nacijonalci in Rusini); določitev, da se izključi poslanca iz jedne seje, je bila sprejeta s 331 proti 72 glasom, izključenje iz več sej s 312 proti 86 glasom. Nemški dodatni predlog, da se določi nemščina za razpravni jezik v drž. zbornici, je propadel. Nedvomno je, da se je z vsprejetjem Krek-Kramářevega nujnega predloga zgodil znamenit preobrat v avstrijski državni zbornici. V glavnem obsega predlog, s katerim se spreminja § 17 državnozbornskega poslovnika, sledeče določitve: Da se zabrani vsako motenje in vsako zlorabljanje poslovnega in zborniškega reda, zamore predsednik po svoji volji in odločitvi dati prečitati poročila in naznanila odsekov, došle predloge, prošnje, naznanila dopustov, nadalje določiti razpravo o nujnih predlogih ali med sejo ali pa še le na konec seje. Ako kak poslanec predsednika težko užali ali se njegovim odredbam upira, ga lahko predsednik izključi iz jedne ali več sej. Dovoljen je pa v slučajih izključenja vzklic na zbornico, katera odloča o njem s priprostim glasovanjem brez debate. Te določitve naj ostanejo v veljavi do 31. dec. 1910. To besedilo in sestavitev je od dr. Kramářa. Dr. Krekov predlog je bil nekoliko ostrejši in je hotel predsedniku dati skoro absolutno oblast nad parlamentom. S tem je seveda izključena vsaka obstrukcija in odločevala bode v bodoče večina v parlamentu. Krekova in Kramářeva izvajanja v razpravi o tem pomembnem predlogu, katerega jutri odobri tudi gosposka zbornica in izide že kot postava v torkovi „Wiener Zeit.“ se vam je že brzojavne sporočilo. Pridjati je le še beseda drž. posl. Udržala, ki je izvajal sledeče: Nameravamo s spremembo poslovnika rešitev parlamenta in priznamo odkrito: Mi hočemo ta državni zbor ali bolje rečeno parlamentarizem rešiti za vso prihodnost v interesu dvetretjinske večine avstrijskih Slovanov kajti ta država je naša. Dali smo sicer jedno zastarelo orožje iz rok, a borili se bomo z boljšim, modernejšim. Mi si moramo najti nova pota za rešitev avstrijskega problema, ki je slovanski, in zato smo ustanovili Slovansko jednoto. Ne bode se rešilo samo češko, temveč istočasno slovansko vprašanje.

Iskali smo si sredstev in poti za to rešitev — in zdi se nam, da je sprememba poslovnika prava pot.

Pri Nemcih je predlog dr. Krek-Kramář vzbudil silno iznenadenje. Zlasti velja to glede takozvanih „naprednjakov“, ki so bili doslej pravzaprav oni, kateri so imeli od vladne večine največ dobička. Krščanski socialci niso niti čakali na odobrenje svojih nacijonalnih bratov temveč so se že poprej sami dogovorili s Poljaki, socialisti in Slovansko jednoto, da ne bodo le glasovali za nujnost temveč tudi za meritum predloga. Nemški nacijonalci so jim to seveda bridko očitali in pokazalo se je, da so navidezno največji sovražniki obstrukcije hoteli obdržati — obstrukcijo. Kramář pa je zvil vladi in Nemcem s tem še drugo orožje iz rok, namreč, da sedaj nikdo ne bode mogel očitati Slovanski jednoti, da je bila proti parlamentu in pozitivnemu delu. Navzlic zatrjevanju Kunschakovemu, ki je v imenu kršč. socialcev izjavil, da ti vstrajajo pri skupnosti, je dobil vendar nemški blok hudo razpoklino. Videli bodemo, ali se ta razpoklina razširi in pride po popolnega razkola nemške Gemeinbürgerschaft ali ne!

Zanimivo je slišati nekatere češke in nemške glasove. „Venkov“ pravi, da je nemški tabor s slovanskim predlogom za spremembo poslovnika razbit in da je vbodoče onemogočena nemška obstrukcija, katere se je vlada tako bala, da si ni upala dati Slovanom najprimitivnejših pravic. Dosedanje skušnje kažejo, da so nemške obstrukcije ubile vsako vlado, ki nam je hotela le malo biti pravična. „Den“ piše, da v novem parlamentu ni možna večina proti pravičnim slovanskim zahtevam (?). Toda s Kramářevim predlogom je dana možnost, da se ta pravičnost tudi izvršuje. Mi nočemo kratiti Nemcem njihovih pravic, mi hočemo samo zabraniti, da bi Nemci s puhlim kljubovanjem onemogočevali pravičnost nad vse strani. List upa tudi nadalje, da se odslej ne bode več moglo delati v parlamentu z instrumenti temveč z umom in to bode imelo zdrav upliv na češke razmere. „Neue Freie Presse“ pravi, da bodo tvorile odslej nemško-nacijonalne stranke, ki so imele doslej odločilni vpliv na vladno politiko, manjšino, ki se ne bode mogla proti krščansko-socialni slovanski večini ganiti. Slovanska jednota je zmagała s pomočjo krščanskih socialcev tako, da bi nemške svobodomiselnne stranke ne mogle zlomiti bodoče klerikalno-slovanske večine... „Narodni listy“ pravijo, da je opravičena bojazen, da se je s tako naglim prenehanjem obstrukcije pomagalo na noge samo vladnemu centralističnemu sistemu, proti kateremu se je Slovanska jednota borila na življenje in smrt, končno pa je vladi pomagala iz težav, ne da bi se izpolnila niti jedna slovanska zahteva! List spominja dr. Kramářa na geslo da brez državnega ne sme biti češkega deželnega zbora in da Čehom ne pomaga veliko, ako mirno deluje državni zbor, v češkem deželnem pa obstruirajo Nemci! Pa tudi v državnem

zboru trpe lahko Čehi škodo, če jim odpovedo Poljaki zavezništvo. List končuje z željo, da bi se ne zgodilo s spremembo poslovnika Čehom istotako kakor po bitvi pri Lipanij: — Tujci niso mogli Čehov uničiti, pač pa so se uničili sami!

v Take in enake pomisleke je imela tudi Zveza južnih Slovanov, ko se je posvetovala o svojem stališču napram Krek-Kramářevemu predlogu o spremembi poslovnika. Je to zelo navarna igra, za katero je težko prevzeši odgovornost. Kakor izvem, se je končno vendarle sklenilo, da se klub ukloni večini in glasuje za predlog. Dr. Šusteršič je te dni zopet pokazal, da se mu pri politiki ne gre ravno za poštenost. Istodobno, ko je izšla v Ljubljani ona številka „Slovenca“, ki kuje v oblake odločnost klerikalnih poslancev v boju proti vladi in hvali na vse pretege obstrukcijo, ki se je sedaj končala brez vsakega neposrednega dobička za Slovence, kajti vse blaženosti še le — imamo dobiti, je izjavil dr. Šusteršič na Dunaju, da njegov klub ne obstruiraj in je tudi dejstvo, da Slovanski klub ni vložil nobene obstrukcionističnega predloga. Krekov se ne more smatrati za kaj takega. Šusteršič igra kakor vselej tudi tu dvourni ulogo, katero lahko zasluče in razlaga kakor mu drago. — Čitam v včerajšnjem „Slovenca“ zopet nekvalificirane napade na neobstrukcioniste, zlasti na slov. napredne poslance. Ali je kaj čudnega, če ti kot možje, ki kaj drže na čast in poštenje, morajo izvajati posledice in izstopiti iz Narodne zveze? Koliko je treba dati na „Slovenčeve“ fraze o skupnosti, to najlepše kaže — on sam.

Dnevna kronika.

o **Naraščanje prebivalstva na Angleškem.** Po najnovejših podatkih je narastlo prebivalstvo na Angleškem v zadnjih 25 letih za 10 milijonov. Število porok je naraslo na Irskem, dočim je padlo na Angleškem in Škotskem. Smrtni odstotek znašal l. 1881. 187, dočim je znašal lanske leto samo 151 na tisoč. Zelo očitno je pa padanje porodov v zadnjih 30 letih. Še leta 1881 je bilo na 1000 ljudi 363 porodov, leta 1908 pa še samo 26.

o **Prestolna kriza v Abesiniji.** Dopisnik „Berl. Tagbl.“ javlja iz Adis Abebe, da ni dvoma, da bode podlegel Neguš bolezn, dasi se je izboljšalo njegovo stanje. Nadalje pravi, da je dolga medvlada neugodno učinkovala na položaj v Abesiniji. Vladar Ras Tassama si ne upa odločno delati in zato vlada skrb, da bodo po Neguševi smrti izbruhnili nemiri, pri katerih se bodo pretendenti na prestol medsebojno bili.

o **Lopuhin v progonstvu.** Bivši ravnatelj ruskega redarstvenega urada v Petrogradu, Lopuhin, živi sedaj kot prognanec v Sibiriji, kjer se najbolj bavi s čitanjem. Celi dan sedi v knjižnici, kjer čita časnike, revije in knjige, izlasti, ker mu pustijo oblasti delati kar hoče. Razven tega ima zelo obilno korespondenco. Lopuhin je zadnji čas zelo potr, ker ni svoboden, kakor prej, in ker mu tudi vreme in podnebje ne ugaja.

o Paderewskega dar mestu Krakovu. Znameniti pianist in skladatelj Paderewski je obljubil, da bode za grunwaldski dar poklonil krakovskemu mestu kip kralja Vladislava Jagelonca, ki bode stal 300.000 frankov. Izdelal ga bode neki poljski kipar, zlit ga pa bode francozki zavod iz bronca.

z Proces proti Friedjungu. V petek je še bil zaslišan podpredsednik namestništva v Dalmaciji, Tončič. Slikal je Supila kot poštenjaka, o kojem ne verjame, da bi ga bil mogel kdo podkupiti. Ljuba Davidovič, bivši srbski minister, sedaj podpredsednik srbske skupščine, izjavlja, da so dokumenti, osobito kolikor se tičejo njegove osebe, falzifikati. On ni bil niti član niti podpredsednik „Slov. Juga“, kakor se ga navaja v teh dokumentih. — Prof. Mile Pavlovič iz Belgrada istotako izpove, da ni nikdar podpisal ni enega Friedjungovih dokumentov. — Prof. Risto Odavič iz Belgrada priča enako, da nikdar ni podpisal nobenega dokumenta.

Pri sobotni razpravi se je najprej izkazalo, da je v Belgradu krog 86 Milanov Štefanovičev, od katerih bi glasom Friedjungovih „dokumentov“ eden imel biti tajnik „Slov. Juga“. Čudno je, da vkljub vsem „učeniškim“ raziskovanjem Friedjunga ne ve povedati, kateri izmed 86 je bil tajnik.

Nato se zasliši dr. Miroslav Spalajkovič, sekcijski načelnik zunanjih del v Srbiji. Ker igra Spalajkovič v Friedjungovih dokumentih vevažno vlogo, zato bomo o njegovi izpovedbi obširneje govorili. Izjavlja najprej, da prevzema za vse izpovedbe popolno odgovornost. Prišel je pričati 1. ker je prepričan, da če treba storiti uslugop ravni v katerikoli državi, veže vse ljudi brez ozira na to državo dolžnost, da pripomorejo pravici do zmage; 2. ker želi pripomoči k dobrim odnosom med monarhijo in Srbijo in je v to pooblaščen tudi od svojega ministra (dr. Milanoviča). Isti razlogi so ga vodili tudi pred 9 meseci, ko je predlagal v tej zadevi častni sod med njim in dr. Friedjungom, in žal mu je, da dr. Friedjung na predlog ni pristal. Prišel je pred sodišče s popolnim zaupanjem v nepristranost dunajskih porotnikov. Kar se tiče njegovega „sporočila“ v Friedjungovi brošuri, konstatira takoj, da je vse skupaj grozna mistifikacija, in da ti falzifikati spadajo v vrsto — neumnih. V interesu pravice želi, da se mu pokaže original ali vsaj fotografija tistega spisa, ker se gre za njegovo in za Srbije čast. — Predsednik mu da „prepis originala“, (ki je baje bil v Friedjungovih rokah, a ga niti fotografirali niso!) Spalajkovič na kratko pregleda spis ter izjavi, da hoče na podlagi tega teksta dokazati njegovo lažljivost.

Njegovi dokazi se formalni in materialni. Formalno: dolgost tega „sporočila“, ki je naravnost nemogoča; dalje je na tem „sporočilu“ št. 3029. Ko je to številko videl, je takoj pregledal protokole političnega oddelka njegovega ministerstva in našel, da zadnji protokol l. 1907 z dne 1907 z dne 31. dec. nosi štev. 1991. Dalje je v Funderovi brošuri na dokumentu „navodilo srbskega ministra zunanjih zadev Milovanoviča dunajskemu srbskemu poslaniku“ z dne 17. aprila 1909 štev. 5703. Dasi je letos vsled abnormalnih razmer bilo več protokolov, vendar ima zadnji protokol z dne 17. aprila štev. 967.

Dalje: v prepisu vidi besedo „urno“, katere v Srbiji nihče niti službeno niti privatno ne rabi, ampak vedno „predano, poslano“. Dalje: on se ni nikdar podpisoval s polnim imenom, ampak vedno le „dr. Mir. Spalajkovič“. Na „sporočilu“ je podpisan tudi blagajnik ministerstva vnanjih zadev Bojović in vendar ta političnih referatov nikdar ne podpisuje.

Materijalni dokazi za lažljivost dokumenta so: da on ni bil nikdar z Bojovićem v Zemunu, da Pribičevića sploh nikdar ni videl. Dalje se v tem dokumentu govori o posojilu, ki bi se imelo skleniti 4. junija 1907. in vendar je bilo to posojilo sklenjeno eno leto popreje. On in dr. Paču sta bila l. 1906. radi posojila na Angleškem in ga je skupščina pozneje votirala.

Izjavlja dalje, da bo srbska vlada na prosila vse velevalisti, naj se po svojih poslanikih v Belgradu prepričajo iz knjig njegovega ministerstva

o resničnosti njegovih izpovedb.

Dr. Harpner: V Friedjungovem dokumentu nosi protokol vašega ministerstva datum po novem in starem koledarju. Ali tako vaša vlada dela?

Spalajkovič: Nikdar! Vedno le po starem.

Dr. Kienböck: Ali bi vaše ministerstvo pokazalo protokole našemu poslaniku?

Spalajkovič: Naša vlada naravnost želi, da prevzame kontrolo avstrijski poslanik. Izjavi še izrecno, da je odvezan od službene prisege in da lahko govori vse, kar se tiče tega procesa.

Dr. Harpner: Je li kateri tožilec sprejel denar od vaše vlade?

Spalajkovič: Nikdar! Ali bi jaz prišel sem, če bi bile obstajale take zveze? Nimam imunetete, edina garancija mi je čista vest.

Dr. Friedjung (ki se je pred Spalajkovičevim prihodom ustil, kako ga bo razkrinkal!) pravi, da je neki francoski pisatelj napisal, da je Spalajkovič potoval pod tujim imenom.

Spalajkovič (ironično): Take informacije ste lahko našli tudi v dunajskih listih.

v Sedba roparjev v reški banki Porotniki so spoznali Svirskega in Kišinevskega krivim in Krivicekega nekrivim zločina v reški ljudski banki. Svirski je obsojen v dosmrtno in Kišinevski v petnajstletno ječo. Krivicki je pa bil oproščen.

Dopisi.

v Iz Gradca. Kljub temu, da nas tako lepo število Slovencev živi tukaj v graškem mestu so bila poročila od nas do zdaj prav redka, ker do zdaj smo se še skrivali kakor zajci po gozdih. A zdaj mora biti tega konec, ker sila je priklopela do vrhunca in javnost naj izve, da še živimo. Do zdaj smo še prirejali veselice, ali od zdaj za naprej nam ni več mogoče, ker nam je zadnja dvorana zaprta. Očitno nas Nemci ne napadajo, pač pa na drugi način nas hočejo zadušiti, namreč s tem, da zadnji dan, ko bi se imela veselica vršiti, pritiskajo na krčmarja, da je presiljen, nam dvorano odpovedati. Seveda policije tukaj v Gradcu ni za nas. In s čem se potem naj troški pokrijejo? Edina pomoč za nas bi bila le kapelica; tam bi se še zbirali in tam bi bila centrala za nas graške Slovence, ker tam bi se navduševali. Tako je že večkrat pisal neki slovenski dnevnik iz Ljubljane. Ljudje božji, ali vam ne zapira sape, če kaj takšnega čitate. Mislim, da bode vsak pameten človek izprevidel, da bi se v kapelici v narodnem duhu prav malo prebudili, pač pa v Narodnem domu. Zahteva graških Slovencev v prvi vrsti naj bode — Nar. dom. In kako bi se naj ta želja uresničila? V prvi vrsti se obrnemo na slovenske denarne zavode in da bi vsi videli, da je naša želja resna, vas pozivam, dragi Slovenci kot priprost delavec z majhnim zaslužkom, da se združimo. Tudi sam sem pripravljen vsak teden majhno svotico darovati za Narodni dom pod geslom „zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.“ — Mislim, mi moramo začeti zbirati in ta zbirka naj bode temeljni kamen za naš dom; in s tem kamenom, upam, bomo tudi naše denarne zavode vzpodbudili. Dragi bratje! Marsikateri se bo morda nasmejal in rekel, kaj bodeš ti revni delavec, naredil s svojo majhno svoto ali, zakličem vam, posnemajte me vsi graški slovenski delavci! Kmalu bode lepa svota skupaj. Premislite, da za nami stoji na straži majhen, a čil in požrtvovalen narod, ki živi od deroce Drave do sinje Adrije. Pri delu smo, samo poprijeti se ga moramo in upam da se bode zbirko takoj začelo. Ko bi bili naši predniki pred 15. leti začeli zbirati, bi lahko mi imeli lep in ponosen dom v Gradcu; seveda če bomo tudi mi od danes na jutri odlagali, ga še tudi naši nasledniki čez 15 let ne bodejo imeli. Sila je do vrhunca priklopela, toraj na delo dokler je dan.

Štajerske novice.

o Gibanje za napredno časopisje. Kakor smo že poročali, so bili včeraj na več krajih zaupni sestanki zaradi

razširjenja „Narodnega Dnevnika“ in „Narodnega Lista“ z bližajočim se Novim letom. Kakor čujemo, skličejo se v drugih krajih taki sestanki prihodnje dni, kar popolnoma odobravamo. Vsak razumnik bodisi kmet ali meščan bi moral dandanes biti naročnik dnevnika. Koliko stori delavstvo za svoje časopisje! Delavec v mestu smatra kot častno, da je odjemalec dnevnika in se zaveda, da deluje s tem za stanovske koristi. Narodnjaki, posnemajte! Baš te dni pred Novim letom je najvažnejša doba za razširjenje časopisja. Zaupniki, na delo povsod in poročajte nam takoj!

o Vladni lakaji so po „Slovenčevih“ dokazilih slov. naprednjaki za to, ker niso odobraval zadnje obstrukcije. Kako je sicer govoril Šusteršič na Dunaju in kako je pisal „Slovenec“, to pisuje že naš dunajski poročevalec. Klerikalci bi radi preslepili slovensko javnost. Treba se je spominjati, da se je sklep za obstrukcijo storil z 10 proti 6 glasom. Ali so torej vse tiste stranke, ki niso glasovale za obstrukcijo, lakajske? Tega vendar „Slovenec“ noče trditi, ker drugače bi bil on tisti, ki razbija Slovansko jednoto. Sploh pa še ni govorena zadnja beseda in ne vemo še nič, kako nam bode koristila nova sprememba poslovnika. „Junaški boj proti sistemu“ se je sedaj že dvakrat prav klaverno končal, upajmo, da bode takrat bolje! Klerikalci ne smejo pozabiti, da tvorijo oni večino slovenske deželnozborske delegacije in da so oni odgovorni za vse, kar se godi v državnem zboru, dočim so napredni slovenski poslanci v veliki manjšini — celo v Zvezi južnih Slovanov. „Slov. Narod“ pa danes ni glasilo vseh slovenskih naprednjakov in mora biti za svojo pisavo sam odgovoren.

o Lepa Vida v ljubljanskem gledališču. Naš ožji rojak Risto Savin (gospod artilerijski major I. Širca) je podal z opero „Lepa Vida“, ki se je preteklo soboto prvokrat uprizorila na ljubljanskem odru, veledragoceno darilo na umetniškem polju. Opera, kateri je prisostvoval g. skladatelj sam, je žela pred nabito polno dvorano najslovesnejše odobravanje. Skladba ima za Slovence tem večji pomen, ker je pristno narodna. Kakor smo se pa prepričali v soboto (in tudi v nedeljo se je ponavljala), je Lepa Vida tudi v umetniškem oziru mojstersko delo in smo Slovenci v tem oziru lahko na to delo opravičeno ponosni. Skladatelj je bil povabljen, da bi uprizoril opero na dunajski Ljudski operi (Volksoper), toda dal je domačiji prednost in smo imeli Slovenci prvokrat priliko to krasno delo občudovati. Opera je zelo dobro uspela in smo prepričani, da se z isto doseže pri prihodnjih uprizoritvah še večja dovršenost. Podrobne kritike ne pišemo, akoravno bi mogli pisati i o sotrudnikih i o vodstvu ljubljanske opere le laskavo, povdarjamo le, da želimo „Lepo Vido“ prav kmalu zopet slišati, seveda bi nam bilo zelo drago, če bi se mogla uprizoriti tudi v Celju. Pri sobotni predstavi v Ljubljani je bilo navzočih več rodbin in žalc in Celja. Skladatelju Ristu Savinu so se priredile burne ovacije od strani občinstva.

o Predavanja „Zveze narodnih društev“. Jutri predava v prostorih celjske Čitalnice g. dr. Schwab: O nedostatkih človeških čutil. Snov je veleznanimiva, deloma doslej še popolnoma neobdelana. Začetek ob 8. uri, vstop prost. — Celjski Slovenci in Slovenke, pridite množično k predavanju!

o Sokolski ples v Št. Jurju ob Juž. žel. se vrši 30. jan. 1910, na kar opozarjamo slavna društva v Št. Jurju

in okolici ter v sosednih krajih. Podrobnosti slede.

o Redni občni zbor „Slovenskega delavskega podpornega društva“ v Celju se vrši v sredo 29. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (Graben št. 7). Na dnevnem redu je: 1. poročilo odbora (predsednika, tajnika in blagajnika), 2. vprašanje obstoja gostilne, 3. volitev novega odbora in 4. slučajnosti. Upamo, da se bodo člani društva mnogobrojno udeležili občnega zbora, ker se gre za važne zadeve.

o Za družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. Karl Planer 3 K, kot ostanek vloge pri celjski „Posojilnici“. Prisrčna hvala!

o Iz Št. Pavla pri Preboldu. — Naša vrla in delavna tov. ozir. podpredsednica Marica Vedenik je nabrala za sklad slov. napredne mladine 3 K 20 vin. Izrekamo jim tem potom najprisrčnejšo zahvalo. V posnemanje!

v Vse v Braslovče kar čuti narodno in je vneto za Družbo sv. CM. Zopet oživljena podružnica naše prekoristne šolske družbe priredi dne 6. jan. veliko narodno veselico v prid naši milo družbi in tukajšnji šolarski kuhinji. Zaorila bode lepa slovenska pesem; priznana braslovško pevsko društvo bode izkoristilo vsak presledek godbe. Dragoceni dobitki tombole vspodbujali bodo občinstvo k vstrajnosti; ne odnehati, dokler ni zmaga zagotovljena. — Tombola z nad 200 dobitki bode pač zanimala vse občinstvo. Ne umreti, ne potopiti se v morju prodirajočega tujstva, ampak živeti hočemo! To hoče biti resni del našega slavnostnega dne. Sv. Ciril in sv. Metod naj nam pomagata, da zaplameni vsa okolica v velikem žaru domovinske ljubavi: „ljubavi do rodne grude in lastne dece!“

o Iz Ljubnega. Dne 18. t. m. ob pol 3. uri pop. je zgorelo gospodarsko poslopje Janezu Kovaču, p. d. Štepiharju, ki je od trga Ljubno pol ure v hribih oddaljen. Tukajšnja prostovoljna pož. bramba se je hipoma odpravila z dvema ročnima in eno dvokolesno brizgalno na mesto požara in tako otela žito ter mlin in hišo, ki je s slamo pokrita. V ognju sta ostala dva fanta v 6 in 9 letu starosti, ki sta najbrž povzročila ogenj. Živino so režili.

o Sestanek vinogradnikov v Vuzmetincih. Včeraj 19. t. m. smo imeli v Vuzmetincih pri Sv. Miklavžu nad Ormožem pri g. Štamparju sestanek vinogradnikov, na katerem se je razpravljalo o prodaji vina, o organizaciji vinogradnikov v to svrhu in o vinarstvih vprašanih sploh. O posameznih vprašanih sta govorila gg. Karl Vargazon, poslovodja vinarke zadrage v Celju in urednik Spindler; v debato so posegli gg. Šinko, Šalamun, Dečko in drugi. Sklenilo se je sklicati na 9. januarja 1910 ob 2. uri pop. k Štamparju velik shod vinogradnikov iz celega ormoškega okraja. Takrat se bo končno sklepalo o organizaciji vinogradnikov v okraju.

o Iz Podsrede. Zadnje adventno zadeljo se je zopet g. Vavpotič razgrel na prižnici in se zaletavaj v napredno časopisje; zlasti hudo jezo ima nad „Narodnim Dnevnikom“. Med drugim je tudi omenjal, da so pri nas tudi taki ljudje naročniki Nar. Dn., ki si komaj kruha kupujejo, a vendar plačujejo na leto 25 K. — G. župnik, mi jasno uvidimo, da vam je napredno časopisje globoko v želodcu; kajti marsikatero grenko urico vam je že prineslo, ker je stvarno in resnično žigosalo vaše nerodno in nečlovekoljubno delovanje med nami, uverjeni pa bode, da kadar bodo ti revni naročniki tako daleč ubožali, da jim bode zaradi revščine treba prijeti za beraško palico, se bodo že vedeli izogniti istega

farovža, v katerem bode gospodarili vi s svojimi nečakinjami. Vedite tudi, da naš edini življenjski smoter ni poln želodec, naše edino veselje ni polna skleda, ampak naloga našega življenja je še tudi kaj drugega . . .

o Za 1. podpredsednika deželne zveze za tujski promet je izvoljen namestniški svetnik dr. pl. Matlachovski. O delovanju tega društva na Sp. Štajerskem navzlic državnim in deželnim podporam nič ne čutimo.

d Od Sv. Lenarta v Slov. gor. V četrtek 16. t. m. se je vršila druga komisijska razprava glede ustanovitve javne nemške šole v Št. Lenartu. Peti razred slovenske šole je bil natlačeno poln obč. zastopnikov, ki so se kakor tudi šentlenarski krajni šolski svet jednoglasno izrekli proti javni nemški šoli in proti vsakemu tozadevnemu plačilu. Osem nemaničev, — in zaradi teh se je vršila druga gotovo ne cena komisijska razprava — kateri so vnovič prosili za nemško šolo in tako pripomogli našim nasprotnikom do petletne povprečnice $44\frac{2}{5}$, katera je pri prvi razpravi štela samo $27\frac{3}{4}$, je kaj smešno ulogo igralo, ko so morali odgovarjati vprašanjem: „Sind sie ein Deutscher od. ei Slovene? Wünschen Sie eine deutsche Schule?“ Da se je to našim nemčurkim tržanom posrečilo, bilo je treba zopet precej golažev žrtvovati in s pomočjo sodnije narodnega jeroba, ki je bil pri prvi razpravi za slov. šolo, odsloviti, in z nemčurkim nadomestiti, ki je seveda 16. t. m. zahteval nemško šolo. Z ozirom na petletno povprečnico $44\frac{2}{5}$, ki je prišla iz nemčurske šentlenarske stiskalnice, katero gonijo le prepovedana sredstva, je zastopnik dež. odbora podal v svojem imenu sledečo pismo izjavo: 1. V trgu je ustanoviti enorazredno javno nemško šolo. 2. Trg je izločiti iz sedanjega šolskega okoliša šole Sv. Lenart. 3. Novo šolo je podrediti posebnemu krajnemu šolskemu svetu. 4. Trška občina se odpove vsem pravicam glede imetja pri slov. šoli. 5. Krajni šolski svet slovenske šole pa se zato zaveže, da prevzame 40 otrok slovenskih starišev, ako bi zahtevali, v svojo šolo. Končno še omenim, da sta morala Pepek in Baldek marsikatero debelo požreti, ki so švigale iz kmečkih ust. Pepek skoro ni mogel podpisati svojega imena, tako je bil razburjen.

o Za Roseggerjev pomemčevalni fond je podpisanih, kakor čitamo v listu „Der getreue Eckart“ do 1. decembra t. l. že 730 prijav po 2000 K! In pri nas, kako pomalem narašča število prijav in prispevkov za Ciril-Metodov obrambni sklad. Za imovitejše naše ljudi je pač prava malenkost teh 200 kron, obrambni sklad ni nikak luksuz v našem narodnem delu, je živa in nujna potreba življenjskega pomena, če hočemo, da bo naša slovenska šolska družba mogla uspešnejše vršiti težavno svojo nalogo. Na delo torej, v znamenju ljubezni za narod!

o 1 milijon računskih listkov šulferajnskih se je doslej razprodalo. Pri nas pa najdemo nešteto narodnih gostiln, ki še C. M. plačilnih listkov sploh ne poznajo, kjer pa so, pa opazamo, da jih zahtevajo navadno le mlajši ljudje, drugim je ta davek nadležen. Slovenska omizja, spominjajte se svoje dolžnosti in zahtevajte, kamor zahajate, računске listke in vžigalice v prid C. M. družbi!

v Izkaz prispevkov za Vaudov nagrobni spomenik: Učit. društvo za šentlenarski okraj 31 K, Vanda Anka 20 K, po 10 K: Schneider Franc, Cvetko Franc, Učit. društvo za ptujski okraj, Bralno društvo v Veržeju; po 5 K: Kryl Ivan, Strelec Ivan, Janžekovič Lovro, Jurkovič Martin, Golobič Jakob; po 3 K: Herzog Anton, Cvahte Simon,

Vogrinc Anton; po 2 K: Maurič Karol, Novak Anton, Jurančič, Sterniša Josip, Lah Avgust, Zacherl Franc, Wesner Josipina, Petovar Terezija, Kocuvan Mara, Tomažič Ivan, Mursa Marija, Rožman Franc, Colnerič Alojzija, Seršen Anton, Dreflak Ivan, Ivančič Nina, Weixl Josip, Robič Janez, Ostrc Alojz, Rožman Julijana, Špager Ferdinand, Gaberc Anton, Gajser Marija; po 1'40 K: Hayne Josipina, Prelog Jožef, po 1 K: Sever Franc, Mihalič Matilda, Herzog Leonida, Robič Julija, Mahorčič Hermina, Rajh Jožko, Čeh Franc, Seršen Marija, Pertl Kvirin, Pirc Katarina, Mihalič Janko, Zencovich Ema, Mihalič Josip, Dr. Leo Kreft, Schuller Kristina, Tonimir, Sterniša Franc, Hedžet Feliks, Vagaja Elizabeta, Vreča Milan, Kosi Josip, Kren Josipina, Ciuha Anica, Pušenjak Toma, Erschenjak Simon, Cvahte Olga, Jandl Fani, Prelog Ivan, Ostrc Martin, Ostrc Franciška, Zelenko Terezija, Ivančič Josip, Koroša Neža, Šomaja Alojz, Žvarc Franciška, Gajnar Jozefa, Kapun Karol, Panič J., Dr. Lebar Josip, Lubi Franc, Horvat Jožef, Ostrc Anton, Štuhec Franc, Štuhec Marija, Gottlich Alojz, Gottlich J. Janševc Franc, Puhar Al., Sterniša Alojz, Stanetič Franc, Topolnik Jožef, Heric Andraž, Ostrc Marija, Rozmarič Anton, Topolovec Martin, Kosi Anton, Budja Leopold. Koroša Marija 80 h; po 60 v: Grantaša Anton, Rantaša Franc; po 40 v: Hauptmann Ignac, Kuplen Ana, Košar Anton, Lipša Karol, Cimerman Franca, Novak Franc, Kapun Marko, Štuhec Anton 24 v; po 20 v: Pušenjak Peter, Auer Elizabeta, Babič Franc. Skupaj 242'44 K. Vsem darovalcem najpriskrnejši: Bog plati! Za pripravljalni odsek: Karl Manrič, učitelj pri Sv. Križu kot blagajnik.

v Iz Trbovelj. Vsled požrtvovalnosti trboveljske občine in ker se sedajni občinski zastop popolnoma zaveda svojih dolžnosti, je vnet za omiko in napredek svojih soobčanov, je vstanovil s pomočjo „Prosvete“ jubilejno knjižnico, katera bode od 1. prosinca 1910 naprej vsakemu na razpolago. Uradovalo se bode vsako nedeljo od 1—2 ure popoldan, po knjižničarju gospodu Gustavu Vodušek ml. Z izposojevanjem knjig pa se dosedaj ni moglo pričeti ker tudi knjig prej nismo prejeli in ker se ni moglo vse poprej vrediti. Toliko v znanje vsem onim ki se zanimajo za to knjižnico.

Kranjske novice.

z Na Jesenicah na Gorenjskem morajo vladati krasne razmere. V nekaterih gostilnah baje ni neenega naprednega slovenskega časnika, pozdravljajo te nemški in tu in tam vidiš celo še „Štajerca“ iz Ptuj!

z Na jesenškem kolodvoru nosi uradništvo v službi nemške narodne znake, da z njimi izziva, nekateri uradniki so pa celo taki, da na slovensko vprašanje ali zahtevanje odgovarjajo nemški in pri tem hrulijo potnike. Tako je na Kranjskem, tako je na Koroškem. Krasna paralela!

z Na južnem kolodvoru v Ljubljani se naznanja zamuda vlakov baje samo v slovenskem jeziku, kar označuje „Grazer Tagblatt“ za nesramnost in velik škandal glede na to, da so tudi potniki, ki niso Slovenci. Nas veseli, da se je zavzel za pravico tlačenih in upamo, da bo povzročil, da se bo tudi Slovincem dalo, kar je njihovega — na njihovi zemlji.

Koroške novice.

a Pri občinskih volitvah v Šmohorju so spravili socialisti svojega Javorza v odbor.

a Povožilo je v Greifenburgu kondukterja Janeza Totschnig, ki je padel s svojega sedeža iz neizvestnih razlogov. Bil je na mestu mrtev. Truplo so prepeljali v Lienz.

Primorske novice.

z Nova ribja tržnica v Trstu še ne bode tako kmalu pod streho. Sedaj je občinski svet znižal obrok za leto 1910 od 300.000 K na 90.000 K.

z Cesar je imenoval konceptnega praktika pri morski oblasti dr. Ernsta Janotto poslaniškim atašejem.

z Imenovan je bivši učitelj na državni nemški realki v Puli Tomaž Jost učiteljem 9. čina za nemško drž. obrtne šole v Brnu.

z Hrbtenico si je strl in drugače se je težko ranil 37 let stari paznik telegrafne proge državne železnice Jak. Kac. Ko je popravljaj zvezo Trst-Hrbelje, je padel z šest metrov visokim drogrom po dolgem na tla. Spravili so ga v tržaško občo bolnišnico.

z Slepac dr. Lorenzetti, o katerem smo že večkrat pisali, kako je uničil v Puli veliko eksistenc in z denarjem pobegnil v Južno Ameriko, se je baje nastanil v Valparaisu kot — odvetnik.

z V cerkev so vlomili neznani zlikovci v Prvačini in so ukradli reči za 400 kron.

z Nasilen Arabec. Mohammed Nolech iz Bassorah je v Trstu vprašal nekega stražnika za neko pojasnilo in ker stražnik ni razumel angleškega jezika, je gnal Arabca k nekomu, ki je angleški govoril in Arabčev željo raztolmačil. Ko je stražnik na to dal rade volje pojasnilo, ga je Arabec udaril v zahvalo s pestjo po obrazu. Stražnik je potegnil sabljo, a mohamedan je začel metati toliko kamenja, da so ga ukrotili le s pomočjo finančne straže!

z Suspendiran notar. Tržaški radni list poroča, da so suspendirali notarja dr. Blaža Quarantotto za šest mesecev od 16. decembra naprej.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Dopolnilna deželnozborska volitev na Goriškem.

a Gorica, 20. decembra (ob 11. uri dopoldne). Včeraj se je vršila dopolnilna volitev v splošni kuriji za Jeričev mandat. V ognju so bili štirje kandidati: naprednjak Vrtovec, agrarrec Vran, klerikalec Zlobec in socialni demokrat dr. Tuma. Vsled dežja v dolini in snega v gorah udeležba razmeroma majhna. Dozdaj so znani rezultati iz občin: Ajba napr. 35, agr. 0, kler. 159, soc. 0; Ajdovščina n. 108, a. 0, k. 37, s. 0; Štandrez n. 24, a. 1, k. 135, s. 89; Bilje n. 4, a. 123, k. 103, s. 6; Cerčno n. 106, a. 1, k. 501, s. 27; Gora šentviška n. 60, a. 0, k. 98, s. 15; Idriško n. 67, a. 5; Komen n. 130, a. 2, k. 121, s. 13; Miren n. 86, a. 5, k. 168, s. 22; Št. Peter n. 16, a. 8, k. 162, s. 4; Podgora n. 16, a. 126, k. 168, s. 160; Prvačina n. 57, a. 80, k. 99, s. 3; Renče n. 96, a. 32, k. 117, s. 27; Rihemberk n. 204, a. 7, k. 253, s. 0; Sežana n. 68, a. 2, k. 38, s. 3, 21 razpršenih; Srpenica n. 26, a. 0, k. 30; Šebrelje n. 10, a. 0, k. 34; Tolmin n. 302, a. 2, k. 294, s. 5; Vojščina n. 0, a. 16, k. 64; Vrtojba n. 16, a. 111, k. 128, s. 109. V najugodnejšem slučaju je upati na ožjo volitev med narodnjakom in klerikalcem.

Proračunski odsek.

Dunaj, 20. dec. Proračunski odsek je nadaljeval z razpravo o proračunu. K besedi se je oglašil Bienenrth in

znova zatrjeval, da sedanja vlada ni protislovanska in da stoji na stališču, da se pri nas ne sme vladati proti nobenemu narodu. Glede preosnove kabineta pa se je Bienenrth izrazil, da ima odločitev v rokah cesar sam.

Ugovor proti papeževi odredbi glede rabe slovanskega cerkvenega jezika.

a Pazin, 20. dec. Politično društvo je sklicalo danes tu shod, katerega se je udeležilo nad tisoč hrvaških kmetov. Dr. Laginja je predlagal resolucijo, v kateri se odločno protestira proti papeževi prepovedi rabe slovanskega cerkvenega jezika. Neki župnik je hotel papeževu odredbo zagovarjati, pa je moral umolknuti. Shod je tudi protestiral proti novemu vinskemu davku.

Dodatek k sobotni seji.

Dunaj, 20. dec. K poročilu o sobotni seji je še pripomniti, da so nemški nacionalci zapustili dvorano, ko je predlog glede nemškega razpravnega jezika propadel. Postava se je na to sprejela s 338, proti 28 glasov. Seja se je končala ob 1. uri ponoči. Predsednik je konstatiral, da je bila ta 86 urna seja najdaljša, kar jo je kedaj imel kak parlament na svetu.

Različne novice.

Dunaj, 20. dec. Francoski aviatik Bleriot leži tu bolan. Pri nesreči v Carigradu, ki jo je imel s svojim vzletom, mu je stisnilo rebra in se je pretrgal tudi jeden živec.

Dunaj, 20. dec. Cesar je včeraj sprejel v posebni audijenci hrvatskega bana Raucha. Gre za razpust hrvaškega sabora.

Bruselj, 20. dec. Umrli kralj Leopold se je svoj čas pravilno poročil z baronico Vaughan. Poroko je izvršil v S. Remo neki jezuit. — Pogreba kraljevega se udeleži kot zastopnik avstrijskega cesarja nadvojvoda Leopold Salvator.

Budimpešta, 20. decembra. Lukacs previdno nadaljuje svojo misijo za rešitev krize. Doslej je stopil v dotiko s klerikalci in 67 niki. Govori se, da ima od cesarja zagotovilo gotovih koncesij in da je z Justhom v zvezi.

Rim, 20. dec. „Tribuna“ poroča, da je umrl abesinski kralj Menelik. Uradno še vest ni potrjena.

Černovice, 20. dec. Med člani dunajskega klerikalnega burševsk. društva „Austria“, ki so se mudili tu in med nemškonacionalnimi burši je došlo do silnega pretepa, ker so nacionalci zahtevali, da klerikalci ne smejo nastopiti v barvah. Policija je komaj ločila bojovite buršake.

Po svetu.

v Eden iz dijaške stotnije 1848. V Karneidu blizu Salurna na Tirolskem je umrl v 81. letu svoje dobe bivši notar in deželni poslanec vitez Mörl. On je bil predzadnji član dijaške stotnije, ki je šla leta 1848 pod vodstvom pesnika Adolfa Pichlerja v boj. Sedaj še živi samo eden bojevnik in ta je gosp. Wachtler v Bolcanu.

v Velik požar divja v gozdovih dedičev grofa Karolyija blizu Mozesfalu na Ogrskem. Škoda je že sedaj znatna.

Sneženi plaz je zasul blizu Intihe na Tirolskem lovca Watschingerja in Lambacherja. Prvi je mrtev, drugi težko ranjen.

v 5600 daleč se bo govorilo brez žice, ko bodo na pariškem Eiffelovem stolpu izgotovili telefonsko nameščenje. Izgovoriti bode možno iz Pariza v Newyork.

v Komponist Dellinger, katerega „Don Cäsar“ je obče znan, je zblaznel.

v Slavnostno pojedino na čast Pearyju so priredili v Washingtonu. Prišlo je dosti brzojavah pozdravov iz Nemčije, Anglije, Francije in Italije.

z Boj z briganti. V Illorain v Sardiniji so se karabinaerji ljuto bojevali

anti. Eden ropar je obležal mrtev en ranjen, enega ranjenca so pa be-
žeči roparji odnesli s seboj. Ko jim je
pa med potom umrl, so ga slekli in
vrgli v rečico Tirsi.

v S sekiro ga je ubil. Češki kmet
Curich je obiskal v Omišu v Dalmaciji
svojega sina, ki je pri nekem podjetju
delal. Sin je očetu predal vse svoje
prihranke — malo vsoto — in ta se je
potem z voznikom Seremeta odpeljal.
Med potom je Curich pripovedoval Se-
remeti o denarju; oba sta zavila v go-
stilno, kjer se je Čeh napil težkega
dalmatinskega vina, da je bil popol-
noma pijan. Ko sta se potem odpeljala,
je Dalmatinec ubil Čeha in ga vrgel v
Cetinjo. Zločinec je že pod ključem.

v Na verigi priklenjenega sina imajo
zakonci Wallouch v Dorffriesu na Mo-
ravskem. Sosedji so opazili, da je osem
let stari, precej slaboumni Wallouch
priklenjen z verigo k hlevnim jasljam.
Naznanili so zadevo žandarmeriji, ki je
dognala, da je to istina, odredila, da je
prišel revež v boljše roke in brezvestne
stariše zaprla.

z Eksplozija petrolejke. V Nürn-
bergu je prevrgla hči neke mesarice
petrolejko, ki je eksplodirala in ubila
mater in malega otroka.

z Dva otroka sta se zadušila v
Strassburgu, ker so jih pustili stariši
same doma in šli brezskrbno za delom.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vljudno va-
bimo na novo naročbo, stare p. n.
naročnike pa, katerim je potekla
koncem meseca naročnina, prosimo,
da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno K 25.—
polletno „ 12.50
četrletno „ 6.30
mesečno „ 2.10

Za Nemčijo:

celoletno K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Priporočá se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta štev. 8

pri nakupu platna, prtov, pr-
tičev itd., bombaževinastega
blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se
izdeluje doma in po meri.
Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilniškalnica
v Kolodvorskih ulicah 8.

5 let stara hčerka in trileten sinček
sta si doma zakurila in predno je prišla
pomoč, sta bila obadva mrtva.

z Na ogled je hodil portugalski
kralj Manuel v London. Zasnovati bi
imel neko angleško princezino. A vrnil
se je v Lizbono, ne da bi se bil za-
ročil. Sedaj se je zvedelo, zakaj. Mla-
deniču se je namreč v Londonu neka
operetna pevka Lilli Elsie bolj dopadla
nego katerakoli angleška princesinja.
Bil je vsak večer v gledališču, ko je
igrala Elsie in pravi, da je ona naj-
lepša ženska na svetu. Če bi imel Ma-
nuel svobodo pri izvolitvi zakonske
družice, bi baje gotovo ponudil portu-
galsko krono lepi Lilli Elsie.

Mamutovi zobi v Galiciji. V Kolpcu
pri Drohobyezu v Galiciji kopljejo jame
za naftine izvire. V globini pet metrov
so zadeli na dva mamutova zoba, ki
sta bila samo malo strohnela. Spravili
bodo ogromne davnine v levovski pri-
rodeslovni muzej.

o Slepavstvu na Ogrskem. Pri za-
drugih „Takarekossag“, katere člani so
sami železničarji, so odkrili velika po-
neverjenja, baje do 150.000 K. Nad-
kontrolorja Szigethyja in kontrolorja
Finda so zaprli. Toženi so tudi člani
ravnateljstva, ker nikoli niso odredili
nikake kontrole.

o Originalen predlog je stavil v
zbornici severoamerikanske države New-
Jersey neki poslanec: zakonski načrt
o „poroki na srečo“. Vsi neoženjeni
(tudi vse ženske, ki so „obsedele“!),
ki so stari 35 let in popolnoma zdravi,
bi imeli priti gotovega dne pred po-
sebno komisijo kot poročni kandidati.
Tam se vsakega posameznika moškega
zapiše na poseben listek; vsi ti listki
se dajejo v posebno žaro, istotako pa
listki z imeni ženskih kandidatij v
drugo žaro. Eden uradnik žreba na to
na slepo srečo imena moških: vsak
moški, ki je „izžreban“, pristopi na to
k ženski žari in tudi na slepo srečo
„izžreba“ ime svoje neveste. To se vrši
tako dolgo, da dobi vsak moški svojo
zaročenko, in se vsi poročijo kar v
uradu. Zakon se lahko sklene ali za
celo življenje ali za tri leta. Čisto ame-
rikansko!

o Čudna prošnja. — Sodnik dr. L.
Gal v Subotici je poslal ogrskemu ju-
stičnemu ministerstvu sledečo prošnjo:
Ker je premetitev subotičnega fiskusa
v Pešto povišanje, in ker je bil pre-
meščen zaradi nerednosti, ki jih je
storil v nekem procesu, prosi dr. Gal
ministra, naj mu svetuje, kakšen škan-
dal naj napravi, da bo povišan; kajti
samo s poštnim delom ne doseže tega,
po čemur davno hrepeni, namreč priti
v Pešto. Prosi telegrafičnega odgovora
in obljublja, da je pripravljen napra-
viti tak škandal, kakoršnega še ni bilo.

v Zaklad v morju. Pri Anconi na
Italjanskem so potegnili ribiči iz morja
poldrugi meter visoko krasno izdelano
vazo in čudovit etruški sarkofag iz
marmorja z orožjem in drugimi rečmi.
Ribiči so prodali vse skupaj kanoniku
v Civitavecchia. Oblast se trudi, da bi
dragocenosti rešila.

v Prisotnost duha je za politika
in za vsakega, ki se hoče v njo ume-
šati brezpogojna potreba. Neki kan-
didat za poslanski mandat je skoro
ravno končal svoj premišljeni volilni
govor, kar mu naenkrat nekdo izmed
zborovalcev vrže na oder — tikvo.
Kandidat in poslušalci ostrme, na to se
pa govornik skloni, pobere tikvo, jo
zmagoslavno pokaže in malomarno reče:
„Nekdo izmed naših nasprotnikov je
izgubil svojo bučo“. Baje so kandidata
potem enoglasno volili.

a Zamorka in nemški knez. Nečak
bivšega nemškega drž. kancelarja kneza
Bülowa, knez Edvard Bülow je skočil
v reko Misisipi in je utonil. L. 1902
se je knez Edvard Bülow oženil z za-
morko. Ker pa tak zakon ni dovoljen,
so ga tožili in zakon bi imel biti raz-
glašen neveljavnim, akoravno je bilo
že nekaj otrok iz njega. Iz obupa
nad temi razmerami je knez izvršil
samomor.

a Stražnikov zločin. V Rimu je
vlomil neki stražnik v stanovanje 27
let stare gospe, ki bi ga morala usli-
šati. Ker pa ona tega ni marala, jej
je poglal iz samokresa kroglo v glavo,
nakar se je tudi sam ustrelil. To je v
decembru že četrti slučaj, ko se mora
kronika baviti z rimsko policijo.

z Huzar — zločinec. Vojaško so-
dišče zasleduje 26 let starega oficir-
skega slugo Ivana Kovacs, ker je v
noči od 18. do 19. septembra ulomil na
dilje hiše, kjer je stanoval bančni
uradnik Koloman pl. Tapolcsanyi. Temu
je ukradel obleke za 250 kron in neko
delavsko knjižico plesarskega pomoč-
nika Emmericha Maride. Možno je, da
se možak, ki je takoj pobegnil, klati
po svetu kot Marina.

z Dva šolarja sta utonila blizu
Brna v gorovju pri drsanju na ledu.
Ko sta na ledu najbolj rajala, sta se
pogreznila v slabo zamrznjen ribnik
9 let stari Tumer in nekaj mlajši Tauzer.

a Prepri za severni tečaj. Kapitan
kanadske mornarice Bernier je dobil
od kapitana Osborna, ki je tajnik
Arktik kluba, pismo, da je Cookov
tajnik kapitan Loose izjavil, da je go-
vorica, da bi bil mešetar Duncle in on
(Loose) dobil za sestavljanje poročila
o severnem tečaju 4000 dolarjev, ne-
sramna laž.

a Nožnice iz rastlinskih vlakenc so
dovolili nositi nemškimi oficirjem in
uradnikom.

Obrambni vestnik.

z Družba sv. Cirila in Metoda spo-
roča, da se je prodalo tekom tega me-
seca le 5000 kom. računskih listkov.
Rodoljubi, zahtevajte po vseh gostilnah
in trdkah družbene računske listke.
Ne pustite, da bi se te vrste dohodek
zanemaril ali pa še celo popolnoma
opustil. Imejte vedno v mislih, da iz
malega raste veliko, in da pride naši
prepotrebni družbi vsak vinar prav!

Redka priložnost!

Kupil sem od tovarne, ki jo je uničil požar,
celo zalogo, krasnih, težkih

flanelnih postelnih odev

v vseh najnovejših in najkrasnejših vzorcih,
ki imajo čisto neznačajne, komaj vidne madeže
od vode in pošiljam 3 kose za 9 K. Odeje so
za vsako boljšo družino za pokrivanje postelj
in oseb in so jako tople in mehke. OTON
BEKERA, c. kr. finančni nadstražnik v p.
v Náchodu na Češkem, 621 3-1

Za božični nakup

priporočá

Zvezna trgovina v Celju trgovcem po deželi

bogato zalogo svilnatga papirja vseh vrst barv,

barvani jedno- in dvostranski papir,

peresa za rože, cvetje,

zlati in srebrni papir.

Jaslice in jaslične podobe, navadne in prešane v poli ter
prtički.

Laneta, šumeče zlato, zlata pena,

Božični okraski v kartonih sortirani od kron 2.—, 3.—,
4.— in naprej.

Božične razglednice

najnovejše, sortirane, sortimenti po
100 komadov. — Zahtevajte vzorce v

Zvezni trgovini v Celju.

Loterijske številke.

Trst, 18. decembra 1909: 72, 37, 18, 21, 9.
Linc, „ „ „ 55, 42, 62, 32, 48.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporočá slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51—44

Cene nizke. — Postrežba točna.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

božične praznike in novo leto

priporočam cenjenemu občinstvu iz Celja
in okolice jamčeno pristni domači
konjak, kakor tudi slivovko,
brinjevec in vinsko žganje
v steklenicah, vse iz žganjarne gosp. Ro-
berta Diehl v Celju.

Imam tudi vedno v zalogi najfinejše
vrste čaja in Jamaika ruma.

Franja Langerholz, Celje
Graška ulica št. 43 (Stadt Graz).